העור והרוטב פרק תשיעי חולין קכ.

מסורת הש"ס

מתניתין. דקתני עצמות מצטרפין ועל כרחך משום שומר דהא יד לא מצטרף אכל מימא לא היו שומר ולא מצטרף לאין שומר על גבי שומר: **שומגא.** שומן שעל המרק: **אמר ליה אביי.** שומן למה לי לאצטרופי דקתני מצטרפין לטומאת טומאת אוכלין בהדי נסר הא בספי עצמו לא ושומן אמאי לא אוכל מעליא הוא: **אכל דקרים.** לחה היוצאה מן הנסר שקורין גלייר"א: **ניר שעל גבי ירק.** משקה היוצא מן הירק. ל"א ניר"ד] שהיו מטפיטין מאכלן בניר: **מצטרפין לכזיתא.** ומע"ג דלא קרים כיון דבהדי אוכל מיתבר אוכל הוא: ומשני **הסם.** עצמא דיוה"כ לאו משום אוכלא הוא דאי נמי לאו אוכלא כיון דמייתבא דעתיה מחייב דהא לא תעונה כתיב (ויקרא כג) וחה לא התענה אכל הכא אוכל ומשקה אין מצטרפין דהא לא שוו שיעורייהו. ומע"ג דהתם נמי תנן (יומא דף עג:) אכל ושתה אין מצטרפין ה"מ אכל ושתה דקיס להו לרבנן דלא מייתבא דעתיה בהכי אכל ניר שע"ג ירק קיס להו לרבנן דמייתבא: **קיפה.** [1] פונדרייל"א דק שבנסר שגולל ליסוד הקדרה שקורין פונדרייל"א: **סבלין.** כאנפי נפשייהו ולא אכלי להו אינשי: **הקפה.** הקריטו על [1] גבי האור: **לרבות אם השומה.** מדכתיב (ויקרא ז) ונכרתה הנפש נפש משמע כל דבר המיישב דעתו של אדם ואפילו שותה כמו (בראשית כג) אם יש את נפשכם שהיא לשון תאוה וקורת רוח שהנפש נהנה ממנו: **המחהו.** המיכו לעוף טהור כאור שקורין פונדר"א וגמעו מטמא בגדים אבית הבליעה: **המחהו בחמה.** וגמעו טהור וטעמא מפרש לקמן: **וכל [1] נפש אשר תאכל נבלה וגו'.** גבי נבלת עוף טהור כתיב (ויקרא יז): **משלחן גבוה זכו.** והיתרא משום גבוה הוא אכל לגבי הדיוט לא משכחן דהותר: **בעמאים.** בשרלים כתיב וה"א יתירא קא דריש: **ליגמר.** מחלב וחמץ ונבלה דמיחוי שלהם כמותם: שרלים

אמתניתין העור והרוטב והקיפה וכו' מצטרפין לטמא טומאת אוכלין אמר ריש לקיש לא שנו אלא עצם דהוי שומר אבל נימא לא הויא שומר ור' יוחנן אמר [2] אפילו נימא נמי הויא שומר א"ל ר"ל לר' יוחנן ומי איכא שומר על גבי שומר חלחולי מחלחל מתקיף לה רב אחא אלא מעתה תפילין היכי כתבינן [3] הא בעינן כתיבה תמה וליכא אישתמיטתיה הא דאמרי במערבא כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא מאי לאו משום שומר לא משום יד נימא אחת למאי חזיא כדאמר רבי אילעא במלאי שבין המלאין ה"נ בנימא שבין הנימין והיכא איתמר דרבי אילעא אהא דתנן המלאי שבשבלין מטמאין ומיטמאין ואין מצטרפין מלאי למאי חזיא אמר רבי אילעא במלאי שבין המלאין: והרוטב: מאי רוטב אמר רבא שומנא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא [4] חלב דקריש מאי איריא קריש כי לא קריש נמי [5] דאמר ריש לקיש [6] ציר שעל גבי ירק מצטרף לכבכותבת ביום הכפורים התם משום יתובי דעתא הוא בכל דהו מיתבא דעתיה הכא משום איצטרופי הוא אי קריש מצטרף אי לא קריש לא מצטרף: והקיפה: מאי [7] קיפה אמר [8] [9] רבה פירמא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא אמר רב פפא [10] תבלין [11] תנן התם [12] הקפה את הדם ואכלו או שהמחה את החלב וגמעו חייב בשלמא הקפה את הדם ואכלו כיון דאקפיה אחשובי אחשביה אלא המחה את החלב וגמעו אכילה כתיבא ביה והא לאו אכילה היא אמר ר"ל אמר קרא [1] נפש לרבות את השותה

תניא נמי גבי חמץ כה"ג [2] המחהו וגמעו [3] אם חמץ הוא ענוש כרת [2] אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח בשלמא אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח [2] לחם עוני אמר רחמנא והאי [3] לאו לחם עוני הוא אלא אם חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיבא ביה אמר ריש לקיש אמר קרא [3] נפש לרבות את השותה ותניא נמי גבי נבלת עוף טהור כה"ג [4] המחהו באור טמא בחמה טהור והוינן בה אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא [4] נפש לרבות את השותה אי הכי בחמה נמי בחמה איסרוחי מסרח וצריכי דאי כתב רחמנא חלב חמץ לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר נבלה לא אתי מיניה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא חמץ חלב לא אתי מיניה שכן לא הותר מכללו ונבלה לא אתיא מיניה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא בנבלה הנך לא אתיא מינה שכן ממאה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך מה להנך שכן ענוש כרת לא לכתוב רחמנא בחמץ ותיתי מהנך מה להנך שכן לא היתה להן שעת הכושר לא לכתוב רחמנא בחלב ותיתי מהנך מה להנך שכן לא הותר מכללן תאמר בחלב שהותר מכללו ומאי ניהו אילימא חלב בהמה לגבוה נבלה נמי אשתראי מליקת עוף לגבוה ואלא חלב חיה להדיוט נבלה נמי אשתראי מליקה דחטאת העוף לכהנים לעולם חלב חיה להדיוט ודקא קשיא לך [5] כהנים כהנים משלחן גבוה קא זכו והא דתניא [6] הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן למה לי ליגמר מהני צריכי דאי לא כתב רחמנא הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כזית אף הכא נמי עד דאיכא כזית וליכתוב

הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין. הוה מצי למימר יטמא טומאת נבלות ת"ל טומאת נבלות לא מטמא דאיכא מילי טובא דמטמא טומאת אוכלין ולא מטמא טומאת נבלות כדתנן (לעיל דף קיז:) השומט בהמה לעובד כוכבים ומפרכסת כו':

הקפה הדם ואכלו. הקפהו בחמה מיירי כדפרשינן בהקומץ רבה (מנחות דף כח.) אכל נאור לא דדם שבשלו חיטו עובר עליו:

לרבות השותה. וא"ת ולמה לי קרא הא שמיה הויא בכלל אכילה [7] כדדרשי' בפ"ג דשבועות (דף כג.) מדכתיב ואכלת לפני וגו' מעשר דגנך תירוש וקרי תירוש אכילה וי"ל דהתם במילי דשמיה כגון יין ושמן והכא במידי דבר אכילה דממתי להו [8] ושתי להו: **לחם** עוני אמר רחמנא. הוה מצי למימר נמי אכילה כתיב ביה: **אלא** אם חמץ הוא ענוש כרת הא אכילה כתיב ביה. תע"ג דהוא אסור בהנאה הנאת חמץ ליה כרת אלא לאו: **חמץ** לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר. וא"ת מלב נמי הוי לו שעת הכושר כשהיה במעי אמו דאפילו רבי יוחנן דאמר [9] מי שמדשים גרמי בכן ח' מודה ויש לומר דחמץ כמו שהוא עתה היתה לו שעת הכושר ושוב לא נשתנה אכל מלב אחר שיצא לאויר העולם לא היתה לו שעת הכושר להיתר:

חלב לא אתי מיניה שלא הותר מכללו. הקשה הר"ר שמואל מווירדו"ן לר' יוסי דלא מייש להא פירכא בפסחים (דף כג:) ומשיב מלב לא הותר מכללו דקאמר ורבי יוסי הגלילי אמר בהמה קאמרינן בהמה מיהא לא אשמעי' [10] ולישא למיפרך נמי מה לחמץ שכן אסור בהנאה דהא לר' יוסי הגלילי ממץ מותר בהנאה כדאמר התם וי"ל דלרבי יוסי [הגלילי] ודאי אתא נפש לרבות אחריתי: **מה** להנך שכן לא היתה להם שעת הכושר. דנבלה כמו שהיא עתה מתה לא היה לה שעת הכושר ת"ל מחייס היה בה איסור אכר מן החי ואפילו למ"ד [11] (לאו) לאיכרים עומדת היה בה איסור שאינה זבוחה [12]: **שכן** טומאתן במשהו. תימה דבכל מקום מזיכר בעבשה וכאן נקט משהו וכן בפרק השומט והמעלה (זבחים דף קו:) דפריך לאו כתלב למה לי כו' מיתי מבשרים טמאין מה לבשרים טמאין שכן מטמא בכל שהוא ומיהו בלאו הכי התם נראה דלא גרסינן ליה דלא אצטריך להזכיר משהו גבי חלב דהא חלב לא מטמא כלל ופופריס שבשו משום דנמר הכי קאמר ואי מבשרים טהורים מה לבשרים טהורים שכן איסורן במשהו משום פירוש משום בריה וכתבו כמו כן גבי טמאים:

והא דתנן הטמאים כו'. דתניא גרסינן דאינה משנה: ליכתוב

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ג מהל' שביתת עשור הל' ז סמג לאוין קנו טוש"ע א"ח סי' תריב סעיף ב:

כד ב מיי' פ"ח מהל' ממרים הל' ו [ופי"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה ט] סמג לאוין עו:

כה ג מיי' פ"ו מהל' ממרים ומלה הל' ו טוש"ע י"ד סי' תפז סעיף ד:

כו ד מיי' פ"ג מהל' שאר אבות הטומאות הלכה י:

תורה אור השלם

1. כי כל אכל חֵלֶב מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיי וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ: ויקרא ז כה

2. לא תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: דברים טז ג

3. שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשֹׁן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי: שמות יב טו

4. וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבַּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב וְטָהֵר: ויקרא יז טו

לעזי רש"י

גלייר"א. ליחה.
פונדריל"א. שמרים.
משקע.
פונדר"א. להמיס.

שיטה מקובצת

א) אלא אלא דקרישׁ מאי איריא: **ב)** אמר רבא פירמא: **ג)** לחם עוני אמר רחמנא והאי כיון דפרתיה לאו לחם הוא אלא אם חמץ: **ד)** ל"א ציר ממש שהיו מטבילין: **ה)** קיפה פירמא דק של בשר: **ו)** הקפה הקרישו ע"י האור: **ז)** וכל הנפש אשר תאכל נבלה וגו': **ח)** אגן בבהמה קאמרינן בבהמה מיהא לא אישתרי אמאי איצטריך קרא בחלב וליכא למיפרך נמי מה לחמץ כו' דהא לר' יוסי הגלילי מותר בהנאה ושמא האי נפש אחא לדרשא אחריתי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com